

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rekopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

**Sklep uredništva ob 11. uri
dopolne.**

**Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.**

**Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.**

NARODNI DNEVNIK

Upravištvo:
Schillerjeva cesta št. 8.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12-50
četrtletno . . . K 6-50
mesečno . . . K 2-10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inserate)** se
plačuje od četrstopenjske
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 285.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, 15. decembra 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Združitev „Nar. Dnevnika“ in „Slovenskega Naroda“. (Seja glavnega odbora Nar. stranke 18. t. m.)

S 1. prosincem 1911 se združita »Narodni Dnevnik« v Celju in »Slovenski Narod« v Ljubljani v enoten napredni dnevnik. Uredništvo »Narodnega Dnevnika« ostane v Celju nespremenjeno ter bodo dosedajni uredniki »Narodnega Dnevnika« urejali oddelke »Slovenskega Naroda«, ki bodo po Novem letu 1911 trajno določeni za Štajersko.

Ravnokar so dozorela pogajanja med izvršnim odborom Narodne stranke za Štajersko ter načelstva Narodne založbe v Celju na eni strani in na drugi strani izvršnega odbora narodno-napredne stranke na Kranjskem in vodstva Narodne tiskarne v Ljubljani glede izdajanja skupnega narodno-naprednega dnevnika in se je dosegel uvodoma navedeni sklep.

Ta novica se bode raznesla kakor blisk po Slovenskem in marsikateri naš prijatelj in marsikateri sovražnik bode se resno vprašal: »Zakaj se to zgodi?« in »Ali je to prav ali ne?« Ni mogoče to važno odločitev naprednih strank na Slovenskem vsem razumljivo razjasniti danes, čutimo se pa primorane, dati vsaj v nekaterih ozirih pojasnila, kaj ta korak ne pomeni in kaj je na drugi strani na njem.

Akoravno je resnica, da je bila ustanovitev posebnega naprednega dnevnika za Štajersko mogoča le vsled velike požrtvovalnosti nekaterih vodilnih oseb Narodne stranke, vendar vzrok prenehanja »Narodnega Dnevnika« ni iskati v zmanjšanju te požrtvovalnosti, ampak so bili merodajni v prvi vrsti taktični razlogi. Isti niso namenjeni javnosti, ampak se bode s tem bavil prihodnji nedeljski glavni odbor Narodne stranke. »Narod. Dnevnik« se je zelo vživel in bi se ga težko pogrešalo v narodnem in sploh političnem oziru, če bi se ne bilo skrbelo za namestiti. Kot zelo spretno in politično modro potezo je smatrati sklep obeh naprednih strank in dotičnih korporacij, da se zagotovi skupen dnevnik, ki bode ustrezal glede Štajerske političnim potrebam ravno tako kakor dosedaj »Narodni Dnevnik«. S tem se bode mnogo duševne sile prihranilo za politično organizatorično delo, jednako pa tudi prihranilo mnogo gmotnih žrtev. Da bode štajerski oddelke »Slov. Naroda« v polni meri ostal na višini »Dnevnika«, nam jamči dejstvo, da uredništvo ostane glede Štajerske v Celju. Iste priznane žurnalistične moči bodo delovale žurnalistično glede Štajerske še v naprej. — Dolžnost in korist vleva pa vsem odjemalcem »Narodnega Dnevnika«, da postanejo po Novem letu vsi naročniki »Slov. Naroda«. Potem bode ta skupni dnevnik mogel posvetiti Štajerski popolno pozornost.

Politična kronika.

IZ DRŽAVNEGA ZBORA.

(Provizorični novi poslovnik za jedno leto podaljšan. — Interpelacija zaradi škrlatice v mariborskem samostanu šolskih sester. Okužen Verstovšek. — Iz seje proračunskega odseka. — Slovanska jednota razbita. — Klerikalci proti Hribarju.)

Poslanska zbornica je včeraj sprejela z veliko večino v 2. in 3. čitanju podaljšanje proviz. poslovnika za jedno leto. Vsenemec Iro in nemški nacijonalec Weidenhoffer sta zopet zahtevala, naj se določi nemščina za poslovni jezik v parlamentu; predsednik pa ni dal predlogov niti na glasovanje, ker nista bila pismeno vložena in torej tudi ne resno mišljena. — Posl. Wastian, Hofmann-Wellenhof in tt. so vložili **interpelacijo zaradi škrlatice v mariborskem samostanu šolskih sester**. Ob tej priliki je vprašal tudi Malik, kako je to, da hodi posl. Verstovšek v zbornico, dasi je v njegovi rodbini škrlatica in je s tem torej podana nevarnost za okuženje? Predsednik naj brani zbornico pred Verstovškovim okuženjem! — V **proračunskem odseku** je bila stavljena na predlog nem. posl. Redlicha prvotno prva točka glede italijanskega fakultetnega vprašanja na drugo mesto dnevnega reda. S tem je italijansko fakultetno vprašanje za dolgo časa odloženo. Značilno je, da je ravno nemški vseučiliščni profesor bil tisti, ki je stavil ta predlog. Italijanski poslanec Conci je zaman opozarjal Nemce na njih moralno obvezo.

Nato se je obravnaval proračunski provizorij. — Italijanski poslanec Conci je podal v imenu Italjanov izjavo, da Italjani z ozirom na dejstvo, da je bilo italijansko fakultetno vprašanje stavljeno z dnevnega reda, ne morejo glasovati za proračunski provizorij. Nato sta podala v obširnih govorih dvorni svetnik dr. Ploj in dr. Korošec, vsak za svoj klub izjavo, da bodo glasovali za proračunski provizorij. Dr. Ploj se je pri tem bavil tudi z vprašanjem dalmatinskih železnic ter je zahteval, da se že skoraj vzakoni nujna pogodba, ki se je pod njegovim predsedstvom sklenila med Avstro-Amerikano in zastopniki avstrijskih prostih pomorskih voženj. Istotako je zahteval dr. Ploj, da naj vlada takoj dovoli potrebni kredit za regulacijo Drave. Končno je bil sprejet proračunski provizorij s črtanjem 125milijonskega posojila za dobo 3 mesecev in se je določil za referenta v zbornici poslanec dr. Steinwender. — **Izjavo slov. klerikalcev**, teh »opozicijonalcev«, da bodo glasovali za proračunski provizorij se smatra za kupljeno z imenovanjem dr. Karlina za tržaškega škofa, nadalje s tem, da se ne razpusti goriški dež. zbor in se dajo podpore klerikalni zadrugi zvezi. — »Slov. Narod« poroča iz Dunaja o **grozečem razbitju Slovanske jednote**: Glasovanje za proračunski provizorij, opiroma izjava, da bodo Jugoslovani glasovali za proračunski provizorij, je pa tudi v negativnem oziru velikega pomena. Po dolgem času so zopet enkrat Jugoslovani postopali popolnoma drugače od Čehov in prvič po dolgem času se je pokazalo tudi na zunan zopet nasprotje med Čehi in Jugoslovani, ki je za razmerje v tej parlamentarni skupini jako karakteristično. **Nobenega dvoma ni več, da je dosedanje Slovanske jednote konec**. Bo li mogoče osnovati trdnjšo zvezo med Čehi in Jugoslovani, pa je tem dvomljivejša, ker tudi včerajšnja popoldanska konferenca predsedništva enotnega češkega kluba z obema načelnikoma jugoslovanskih parlamentarnih skupin, dv. svetn. dr. Plojem in dr. Šusteršičem, ni imela zaželenega uspeha. O že izdelanem načrtu statuta se je namreč le dogovorilo, naj bi se še razpravljalo o njem v posameznih klubih ter sklepalo in končno stavilo potem še izpremenjevalne predloge. — Pri posvetovanju dr. Fiedlerja, dr. Šusteršiča in dr. Ploja glede ožje organizacije Slov. jednote je prišla na vrsto tudi **Hribarjeva afera**. Šusteršič se je z vso silo uprl, da bi Slovanska jednota napravila v tem oziru kake korake! In klerikalci so svoj čas hinavsko zadrževali, da so za avtonomijo ljubljanskega mesta!

Dopisi.

Slovensko gledališče v Mariboru. O nedeljski predstavi govori ves slovenski Maribor. Dramatično društvo je doseglo z uprizoritvijo »V znamenju križa« nepričakovani uspeh in zadovoljni so tudi verniki, ki so prorokovali, da diletantje tej težki igri ne morejo biti kos. Veliko in pogumno podjetje je bilo zares, saj je oprava k igri stala sama blizu 1000 kron. Nad 40 krasnih rimskih kostumov si je nabavilo društvo in društveni slikarji so imeli skupno s tehničnim zborom dovolj dela, da so nam pokazali Rim. Predstava pa je privabila čudovite množice domačega in sosednega občinstva, kolikor še jih menda ni nikdar objemalo zidovje Narodnega doma. Nazadnje ni bilo dobiti ne na galeriji ne v dvorani praznega prostorčka. Radi verjamemo, da nas lahko nasprotniki zavidajo, ki našemu gledališču vsled tega zopet delajo zapreke ter hočejo ovirati naš kulturni razvoj. Igra »V znamenju križa« je velikanška slika rimskega življenja za vlade cesarja Nerona, v dobi preganjanja kristjanov. Grozoviti cesar ne zaupa nikomur, povsod sumi tajno uporištvo. Mlada verska sekta mu je posebno sumljiva, ki časti svojega edinega Boga in ki si je izbrala lastnega kralja, Jezusa Nazarena, rimske bogove pa zaničuje. To kristjansko zalego je treba iztebiti na cesarjevo povelje: kruta mučeniška smrt pričakuje vsakega, kogar spoznajo kot kristjana. Igra nam kaže preganjanje v groznih slikah: vojaštvo pobija kristjane na odru, dečka Štefana natezujejo pred občinstvom, koncem igre pa smo veseli, da nam ni treba gledati vsaj »živih bakelj«, gorečih kristjanov, pomočenih v olje in smolo, ki naj razsvetljujejo rimske ulice Neronu v zabavo. Igra pa nam kaže tudi nemoralnost rimskega življenja. V nezmernem uživanju vidijo patriciji in odlične Rimljanke največjo slast. Ves poganski Rim, ki zmaguje v tej dobi z nasiljem nad podjedajočim ga kristjan-

stvom, se pogreza v propad. V rimskem prefektu Marku Superbu, ki ga vodi igra z erotičnimi motivi v krščanski tabor in v smrt, vidimo zmagujočo moč krščanstva, ki je ne more zatreti nobeno nasilje. Upriporitev te igre je zahtevala izredno došti truda, skrbi in piljenja. Cesarja Nerona je igral režiser g. Savin, ki ima največ zaslug, da se je mogla predstava izvršiti. Izborna maska je dopolnila njegov že itak naravni Neronski izraz. Manj izobraženemu delu občinstva se je zdelo začetkoma, da Nero pretirava v svojem strahu pred osumljenimi zarotniki, ter se je čisto zasmejal na glas. A čudno je, kako naglo se je občinstvo izšlo pri tej predstavi, kajti že v 3. dejanju je razumelo situacijo in strme poslušalo. — Rimskega prefekta Marka Superba je uprizoril g. Majer, strastno Veronico gđ. T., lahkoživo Dacijo gđ. Zinka, kristjanko Mercijo gđ. Marinova. Imenovane osebe so bile dika tega večera, zato jih je hvalilo vse z neomejenim priznanjem! Tudi g. Pajnhart kot Tigellinus, Markov tekmeč, gospa Marjanova (Ancaria), gospa Marinova (cesarica Poppäa) spadajo v ta krog. Med patriciji se je odlikoval g. Berlić (Glabrio) in g. Višnikar (Filodemus). Edila Licinija je uprizoril z lepim uspehom g. dr. Polskavnik, kapitana Viturija dr. Jan, Metella g. Majerhold, kristjana Favija g. Dobravec, Tita g. Pevec. Slikovit je bil pogled na trume vojaštva in straž, spremstvo Nerona in Poppäje in na skupino krasnih pevk in plesalk. Ob sklepu je zahtevalo občinstvo viharo, naj se igra kmalu ponovi. Škoda, da se tej želji ne ugodi, kajti gledališče bi bilo polno tudi prihodnje nedelje. Za predstavo se je dopolnil tudi orkester Glasbenega društva na 20 mož in je sviral krasne komade, izmed katerih omenjamo Rotschildovo »Chansonetta«, pesem za piston solo (g. Koudelka), Komzákov »Lautenschlägerin«, Plotovo uverturo iz opere »Alessandro Stradella«, Fučikov triumfalni pohod »Vive l'empereur«. — Zvedeli smo, da se je prodalo za predstavo 980 vstopnic. P. P.

† **Ciril Geršak.** Iz Ormoža nam pišejo: Zopet je posegla usoda z vso svojo krutostjo v naše vrste, ter nam izrgala iz sredine vsestransko ljubljene in rabljivega moža — inženjerja Cirila Geršaka, ki se je zadnja leta posvetil stavbarstvu, ter nam pokazal na tem polju že lepe vsphe. V 27. letu svoje starosti se je pred dvema mesecema poročil, ne sluteč, da za tako kratek čas. V Ormožu pa si je zidal zase poslopje v katerem je hotel svoje stavbarske in gospodarske načrte izpeljati. Prav spretno je vodil »Kletarsko društvo« in gostilno tega društva. Bil je mirnega a kremenitega značaja, podjeten in poln najboljših naklepov za prihodnost. Kar ga popade bolezen — jetika, katere se pred kratkim še morda sam ni zavedel, ki ga pa je z nenavadno hitrostjo tirala v prerani grob. Pred dvema mesecema še vesel v lovski družbi, a danes že v grobu, kamor smo ga spremili v nedeljo, 11. t. m. ob velikanskem spremstvu zastopnikov iz člega okraja. Polnoštevilno zastopano »Slov. gasilno društvo ormoške okolice« s svojo godbo je svojemu izvršujočemu udu izkazalo zadnjo čast. Pri pogrebu so bili zastopani vsi ormoški uradi; vdeležil pa se je istega ves slovenski Ormož, ter precejšnje število zmernejših Nemcev. S posojilnične-ga poslopja je visela črna zastava; čitalniški moški zbor, pomnožen z izbornimi okoliškimi pevci je pred hišo žalosti zapel pod vodstvom g. jurista Zepiča »Tužaljko«, ob odprtem grobu pa žalostinko »Blagor mu«. — Razven mlade vdove Marije, rojene Novakove iz Ljubljane še žalujeta za pokojnikom njegov oče dr. Ivan Geršak, bilježnik v Ormožu in pokojnikov brat dr. Milan Geršak, sodnik v Ljubljani. Mesto venca pa so ormoški Slovenci darovali 50 kron Ciril-Metodovi družbi, koje poudružnice je bil rajni večletni blagajnik.

Štajerske novice.

Splošen polom pri klerikalnih zavodih? Tako se tudi topot nismo zmotili. Že ob času razglasitve konkurza pri Agro Merkurju se nam je čudno zdelo, kako da so kranjski in sploh klerikalni listi tako pohlevno registrirali to za nasprotno stranko gotovo neprijetno vest. Dobro vemo, kako klerikalci zlorabljajo vsako hibo na nasprotniku, kako hitro v takih slučajih narede iz muhe slova, je bila ona čudna prizanesljivost nad udarcem pri Agro Merkurju za nepoznavatelja razmer pri klerikalnih zavodih nekam čudna uganka. Mi smo spričo tega gospoda v Ljubljani prav na rahlo

potipali za žilico; a glej jih, niti na to niso reagirali. Vedeli smo, koliko je bila ura raz zvonikov naših prijateljev. Ne dolgo potem pa smo izvedeli, kaj je zamašilo kričanjem v Ljubljani njih velika usta. Njih glavni denarni zavod, »Ljudska posojilnica«, je dala znanemu zasramovalcu hrvatskih popov Stjepanu Radiću 50.000 K dozdevno za njegovo tiskarno, v resnici pa kot Judežev groš za novo kravjo kupčijo, takozvano hrvatsko-slovensko klerikalno zvezo. Ta nova zveza pa obsega slovensko-klerikalne načrte tudi v Dalmaciji, v Istri, na Goriškem, sploh za celo Primorje. Da stvar ne smrdi preveč in že od daleč po zgolj politično-strankarski kravji kupčiji, so svojo najnovjšo zvezo zasnovali na »strogo« gospodarski podlagi. In za to je treba šteti denarja, da, celo mnogo denarja. In vzeli so ga iz Zadrške Zveze, iz Gospodarske Zveze, a ker obe ti zvezi imata vsega drugega več nego denarja, so vzeli denar tam, kamor ga nosi naše »dobro krščansko ljudstvo« in to je »Ljudska posojilnica«. Pravijo, da je šlo krog 2 milijona v te »strogo gospodarske« namene ven iz Kranjske pa »ogroženo« mejo ob Adriji. In če vzamemo, da je bilo ravno ob tem času tudi potreba podaljšati zadnje izdihljaje klerikalnega gospodarstva v Trstu, potem danes sploh še ne moremo izreči gotove sodbe o številkah vsega ne za »ogroženo mejo« ob Adriji, marveč naravnost v morje vrženega denarja. In če se vprašamo, čegav pa je bil ta denar, tedaj imamo odgovor tudi na vprašanje, zakaj so klerikalci konkurz Agro Merkurja tako pohlevno pardonirali. Ako bi imeli ti ljudje sploh še kaj vesti v sebi, bi mi sedaj rekli, molčali so, ker jih je preveč pekla vest za njihove lastne grehe. Ampak ker vemo, da ti ljudje o kaki vesti niti govoriti ne smejo več, si moramo njih potuhnjeno obnašanje le tako razlagati, da so se le bali tistih svojih lastnih pristašev, ki so ves ta denar kot čebelice leta in leta dostikrat s krvavimi rokami nosili na kup v klerikalni hram z naslovom »Ljudska posojilnica«. Da, le teh in tega so se bali. Računali so pač tako: če mi sedaj pardoniramo liberalno stranko radi Agro-Merkurja, smo njenega pardona več kot gotovi tudi v tistem času, ko zna naša gospodarska politika zasijati v pravi luči na dan. Tako so morali računati, in če so, so se za enkrat zmotili. V drugih razmerah bi bil pač naroden greh, na veliki boben priprijati gospodarski polom našega brata po krvi, četudi ne brata po političnem prepričanju. Ampak: kar so ti krvni bratje v zadnjem času počenjali z nami, kar še počenjajo in kar bodo, dokler se ne bodo sami ubili, še počenjali, bi bil pač še večji naroden greh, molčati k vsemu temu, kar počenjajo s krvavimi zaslužki slovenskega ljudstva. Če vidiš, da izza grma sika gad proti spečemu človeku, pa ga ne ubiješ, si kriv onega smrti. Zato brez pardona po njih! Ne mislimo na četo, tu imamo v mislih le kolovodje. Te gade je treba ubiti, da ne bode vse ljudstvo v nevarnosti pred njihovim srupom.

Ljudsko štetje 1910. Ministerstvo notranjih zadev je izdalo na politične urade sledečo odredbo: Pri ljudskem štetju v stanju 31. dec. 1910 morajo stranke imeti kot dokazilo in izkaz tozadevne listine (krstni list, poročni list ali domovnico, poselsko knjižico, potni list itd.). Prebivalstvo se opozarja na poučna določila za izpolnitev naznanilnega ozir. popisnega lista in se z največjim povdankom poziva, si nemudoma dobaviti one listine, v kolikor niso že pripravljene. Dalje mora za vsakega dečka in mladeniča avstrijskega državljanstva, ki je rojen od 1. 1891 do 1901, dotični lastnik stanovanja, v kolega popisni list bo popisan, dobaviti izvleček iz krstne knjige ali poverjeni prepis krstnega lista gotovo pred koncem 1. 1910 od matričnega urada, pri katerem je bil mladenič rojen. (Izvlečki in prepisi so nekolekovani in zastonj).

v Občinski volitve v Brežicah pred upravnim sodiščem. Upravno sodišče je včeraj obravnavalo o pritožbi dr. Benkoviča in drugov proti odloku okrajnega glavarstva v Brežicah radi volilnega imenika mestne občine brežiške. Pri lanskih občinskih volitvah je namreč glavarstvo ukazalo, pri sestavljanju imenika volilcev vzeti za podlago davčno napoved posameznih stanovalcev. Ker se je vsled tega ukaza pri sestavljanju imenika 19 Slovencev, ki so skupni lastniki enega posestva oškodovalo s tem, da se jim je prisodil samo en glas, so vložili priziv na okrajno glavarstvo in zahtevali, da se vseh 19 sopošestnikov uvrsti v dotični volilni razred. Glavarstvo je priziv zavrnilo. Slovenci so na to vložili pritožbo na upravno sodišče in jo utemeljevali med drugim s tem, da davčne napovedi ne morejo biti podlaga pri sestavljanju imenika volilcev. Pritožbi se je ugodilo in glavarstvu zaukazalo volilne imenike sestavljati ne na podlagi davčnih napovedi ampak na podlagi štaj. občinskega reda.

v Blaj-rj-molčali! Iz Slov. Bistrice skuša najbrže g. kaplan O (zvatič) prikriti sramoto duhovnikov, ki niso šli pri zadnjih tako pomembnih občinskih volitvah volit. Prikriti, pravimo, kajti zatajiti se to žalostno dejstvo žalibože ne da! Kar se pa tiče modrovanja o »zaljubljenih« igrar, pa ima ravno g. kaplan O. najmanj povoda za njega: ali se nič več ne spominja Velike Nedelje?

Iz Št. Jurja ob J. ž. Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda vlnudno vabi vse zavedne rodoljube na svojo občni zbor, ki se vrši v nedeljo 18. t. m. ob 4. uri pop. v kolodvorski restavraciji gospe Marije Kincl, z običajnim sporedom. P. n.

člane in goste opozarjamo še posebej, da jih čaka letos veliko iznenadenje! Poseti nas »skioptikon« s krasnimi slikami naše lepe domovine in tujinc, govorniki skrbijo za pouk, marsikateri vjame pri lovu za srečo veliko zabave in koristi. Med posameznimi točkami poje pevski zbor in kvartet. — **Rojaki!** Vzbudite tudi zaspance s primernim poukom za stvar, da složno stopimo v kolo narodnih bojevnikov za mili dom in svobodo zlato! Pravo narodno navdušenje naj prešine vsakogar in pripravi še tako slabo pot za obilen obisk in radovoljni dar — domovini na oltar! — Odbor.

Opozarjamo vse svoje prijatelje in naročnike na današnji uvodnik glede združenja »Nar. Dnevnik« s »Slov. Narodom«.

Slovenjgraško učiteljsko društvo je zborovalo 1. dne grudna v Slovenjgradu ob prav obilni udeležbi. Pretežna večina našega učiteljstva ve ceniti organizacijo, v kateri je naš up in spas; zato pa njej v korist drage volje žrtvuje denar, čas in trud. Pozdravili smo v naši sredini dva gosta: gđ. Šmid iz Št. Janža in g. Peska — vrlega boritelja za ugled in kruh učiteljski. V svojem govoru nas je g. Pesek, sedaj višji nadzornik »Prve Češke« — informiral o delovanju te zavarovalnice za življenje. Ker navedena zavarovalnica upošteva nas in našo organizacijo, prisodeč ji stalni letni dohodek, jo simpatično pozdravljamo ter jo bomo upoštevali pri vsaki nudeči se priliki i mi. — Oglasili so se tudi nekateri tovariši za zastopnike, pa ne iz sebičnih razlogov, ampak iz zgolj narodno-socialnega stališča našega bornega ljudstva. Podal nam je tudi g. Pesek informacije o snujanju se »Učiteljski zadrugi«, ktero krepko hčerko zdrave organizacije prav iskreno pozdravljamo ter k pristopu prav toplo priporočamo. V zadevi operata »Lehrerbundovega« stojimo na stališču, da ukreni »Zveza« vse umestno in varuj svojo avtoriteto napram »Bundu«, ki hoče vladati preko njene glave. Izražamo nadalje svoje ogorčenje, da se je drznil »Bund« na tako nekvalifikovan način žaliti naš moški naraščaj. H koncu smo sklenili, da se otroci iz tujih šolskih okolišev sprejemajo v šolo le z dovoljenjem pristojnega šolskega voditelja. N.

Slovenci ljutomerskega okraja! Kaj dela Vaša kmetijska šola?

v Iz Ljubecne. V nedeljo popoldne je predaval v naši šoli potovalni učitelj g. Goričan o živinoreji, gnojenju travnikov in sadjereji. Navzoči kmetje iz Trnovel in iz sosednjih vasi so z napeitim zaoimanjem sledili poljudnim izvajanjem gosp. predavatelja. Sklenilo se je ustanoviti podružnico kmet. družbe za občino škofjevaško. Navzočih do 100 posestnikov. Goričan je dober predavatelj in je v svoji stroki imeniten. Škoda zanj, da živi tako skrito in skromno.

V Ormožu so po poročilu ljublj. »Slovenca« aretirali dne 12. dec. nenadoma farmaceuta v tamošnji lekarni bojda zaradi nenavnega čina nad nekim mladim dekletom.

v V arveški okrajni zastop sta izvoljena v kmečkih občinah slovenska odbornika Sivec in Čepe (zastopnika obč. Gradišče).

v Umrli je pri Sv. Marjetki ob Pesnici v torek dne 13. dec. naduč. I. Spritzel. Pogreb se vrši jutri popoldne.

Iz Vučjevasi na Murskem polju. V noči od 8. do 9. t. m. so tatovi nadučitelju Fr. Cvetku prebodli štirikrat ter tako umorili svinjo, vredno 120 do 130 K. Zločin so izvršili skoraj gotovo cigani, ki jih je glad privabil čez mejo iz bližnjega Ogerškega. Najbrž so jih preplašili fantje, da niso odvlekli zaklane svinje s seboj, kar so bili brez dvoma nameravali. — V isti noči so zaklali zlikovci na enak način še večjo svinjo posestniku Kovačiču v Dobravi, v obližju Vučjevasi, posestniku Šijancu v Zasadih pa so hoteli svinjo s pomočjo volke odvesti v bližnje šume ter si ondi napraviti »kolino«. Na obeh krajih so bili pregnani. — V nedeljo, dne 11. t. m. zvečer pa je pri pos. Kardinariju v Vučjevasi pes izvohal cigana, ki se je spravil v slamo ležat. Prijeli so ga ter ga na volki gnali k orožnikom v Križevce. Med potjo je odkrito priznal, da je bilo za njim še čvetero tovarišev, ki so poslali njega naprej, da bi zažgal, ko pa bi preplašeno ljudstvo hitelo gasiti, pa bi jo čedna tolpa primahala v hleve in stanovanja na drugem koncu vasi, kjer bi kradla »po notah«. — Naslednji dan so priredili kmetje lov na cigane, toda ti so že bili odnesli pete. Vse je zbegano in razburjeno. — Uvedla se je nočna straža.

Iz Ljutomera. G. davčnega upravitelja Ulma opozarjamo s tem, da blagovoli 1. dne vsakega meseca prihajati točno v urad; uradna ura je že ob 8., ne pa šele ob pol 9. ali pozneje. Strankam, ki prihajajo v urad v denarnih zadevah, je to čakanje sitno, ne glede na dejstvo, da se po nepotrebnem ubija čas. Prednik je bil v tem oziru vzoren.

Kaznovana surovost. 24letni posestnik Feliks Košanč v Vinskem vrhu pri Ormožu živi skupno s svojimi stariši Martinom in Marijo Košanč. Radi prevžitka starišev je prišlo večkrat do prepira, radi česar se je sin udal pijači. 5. okt. t. l. je prišel oče, star, slaboten mož, malo vinjen domov; zaraditega se je začel zopet prepir, pri katerem je bil navzoč kot dinar stari viničar Franc Čmager. Feliks Košanč je očeta obdelaval s pestmi in ga potem s Čmagerjem vred zaprl v prevžitkarsko izbo. Oba starca sta se oprostila na ta način, da sta odtrgala kljuko. Feliks ju je zopet zaprl in duri z žico privezal. Potem je z železnimi vilami dregal skozi okno in poškodoval pri tem rože, ki so

stale na oknu. Košanč je bil 13. t. m. od okrožne sodnije v Mariboru radi težke telesne poškodbe, radi utesnitve osebne svobode in radi hudobnega poškodovanja tuje lastnine obsojen v 4. mesečni ostri zapor s postom in trdim ležiščem vsakih 14 dni.

Sodnijski izpiti pri višjem deželnem sodišču v Gradcu se prično v letu 1911 v treh terminih in sicer dne 20. februarja, 29. maja in 29. septembra.

Od Sv. Barbare v Halozah. Vino je drago, pa bo šla cena še kvišku. Zato bomo hvaležni prejšnjemu tukajšnjemu kaplanu znanemu Rabuzi, ki je sedaj v Gornjem gradu in pa prejšnjemu gornjegrajskemu kaplanu sedaj našemu še bolj znanemu Berku. Ta dva vrlo mešetarita z našim vinom v gornjegrajskem okraju. Seveda z boljšim ni potrebno mešetariti takim ljudem, ker se dobro blago samo hvali in je glas o dobrem našem vinu že daleč na okoli znan. Prav pa je, če se tudi slabše sorte spravijo v denar. Da se okrepi duševna vez med našimi Halozami in med oddaljenim gornjegrajskim okrajem, se tudi skrbi. Včasih pošlje Berk kako vinsko mešetarico tja ven, včasih pa dobi obiske iz Gornjegrada. No pa, to ni nič hudega, to je le iz staraga prijateljstva, kaj ne farovška Malika in pa sodnikova Micika? Gospod so pa fest fant, ki se še tudi lepim židovkam dopadejo, kaj bi tedaj katoliške device ne hrepenele za njimi!

Iz Ljubnega. Na Miklavževo bi se v našem trgu zgodila kmalu velika nesreča. Najbrž ni nikjer na svetu tako neumne navade kot pri nas. Na Miklavževo letajo fantje našemljeni z verigami in z drugimi ropot povzročajočimi rečmi po trgu okrog ter upijejo hujše kakor divjaki. Vsak treznomisleč človek mora obsojati tako početje. Čudimo pa se predvsem našemu županu, ki je vendar miren in pameten mož, da dopusti take komedije, ki trajajo pozno v noč in motijo nočni mir. Županstva imajo skrbeti za red in mir v občini, pri nas pa da župan — čujte, čujte! — še dovoljenje za take neumnosti in razvade. Pripeljal se je isti dan proti večeru grajščinski nadlogar g. Parisch v trg. Blizo ovinka nad klancem pa pridrvi ena taka čreda divjakov naproti. Konj se ustraši groznega ropota in upitja, prevrže voz in drvi z obrnjenim vozom naprej. G. Parisch je iz voza srečno odletel, tako da ni zadobil hujših ran. Toda to je le slučaj, kajti lahko bi se tudi ubil, oziroma, če bi prišel pod voz, bi ga vlekel konj naprej. Voz je ves zdrobljen. Pravzaprav je te nezgode kriv župan, ki dovoljuje take prismo-darije. Po drugod praznujejo praznik sv. Miklavža dostojno in mirno, pri nas pa z divjanjem, upitjem in z ropotom ter — s pijančevanjem. Upamo, da se k letu ne dovoli več taka afrikanška komedija.

Živinska bolezen na gobcu in parklji (voščič) je prodrla že tudi v mestno občino Gradec, kakor poroča mestni fizikat. Z ozirom na to stanje živine bo obisk prihodnjega živinskega sejma zelo slab in najbrže se to stanje pred Novim letom ne bo zboljšalo.

v Iz državno-stavbne službe. Cesar je imenoval višjega stavbnega svetnika Jožefa Seibta dvornim svetnikom in stavbna svetnika Avelina Brunarja in Alberta Hoferja višjim stavbnim svetn. v deželno-stavbni službi za Štajersko.

v Zimsko suknjo ukradel. Iz Maribora se poroča 13. tm. popoldan je zginila nekemo gospodu iz predsobe njegovega stanovanja v hranilničnem poslopu zimska suknja v vrednosti čez 100 K. Na sumu je bil mož, ki je tam berač. Še istega večera je bil v Tržaški cesti aretiran 34-letni zidar Jožef Grašnik iz Koroškega. Nosi je zimsko suknjo na sebi: na roki je imel, fia. črni damski površnik, ki ga je gotovo tudi kje izmaknil.

v Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Božičnica. V nedeljo 18. tm. po večernicah se priredi v domači farni šoli božičnica. Okoli 100 otrok dobi obleko in obuvalo, ostali otroci pa druge potrebščine, kar bo stalo okoli 800 K. V ta namen smo sprejeli sledeče prispevke: Krajni šolski svet 100 K, posojilnica 50 K, družba sv. Cirila in Metoda 50 K, iz sodnijske poravnave 30 K, kvartopirci 3 K, društvo za otroško varstvo 100 K, nadalje gg.: Janžekovič, župnik 10 K, Paulič P., kaplan 4 K, dr. Kronvogel, c. kr. dež. sod. svetnik 10 K, Fr. Štupica, c. kr. notar 10 K, Krajgher, not. kand. 5 K, »Sokol v Št. Lenartu« 20 K, dr. Gorišek, odvetnik 10 K, Polič, odv. uradnik K 240, Fabiani ckr. poštar 4 K, Joško Petan, odv. urad. 1 K, Kramberger, pos. tajnik 3 K, g. V. Mlakar, posestnik 1 K, Fr. Arnuž, pos. 5 K, A. Arnuž, krčmar 5 K, Zabukošek, učitelj in veleposestnik 2 K, I. Vodlak, ckr. kontrolor 2 K, neimenovan 1 K, Fr. Wella, velepos. 3 K, A. Zemljčič, trgovec 6 K, Aubl, pos. 4 K, Stanošek, pis. pom. 1 K, Kraft, pis. pom. 1 K, dr. Ilanuk, c. kr. sodnik 7 K, Fr. Kramar pos. 2 K, dr. Lovrec K 250. Hela Stukelj, hčerka knjigovodja K 260, tedaj skupaj 457 K 50. — Naltoplejo zahvalo izrekata krajni šolski svet in šolsko vodstvo pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

LISTEK.

Tati Kondelik in zeti Vejvara.

Češki spisatelj Ignat Herrmann. — Poslovenil Stanko Svetina.

»Torej, dame«, je zapovedal mojster in si je zapenjal zimsko suknjo, ogrnite plašče in pojdemo. Samo tole še zapalim na pot...»

»No, to bi lahko pustil«, je pripomnila gospa Kondelikova. »Vse bomo zakajene s tobakom.«

»Ne godrnjaj, mati, jaz pojdem z Vejvaro za vami.«

Mojster Kondelik je že odgriznil konček smodke, sklonil se je nad cilindrom svetiljke in je prižigal.

V tem trenutku je gotovo zaspal dobri genius, ki je do sedaj bdel nad plesnimi pripravami — v sobi se je naenkrat stemnilo. Mojster je z močnim pihom ugasnil plamen svetiljke.

»Ampak, stari«, je zaklicala gospa Kondelikova. »Da ne moreš dati — —«

Ni dokončala. Na mizi se je nekaj prekotatilo.

»Kaj pa delaš, Kondelik?« je kriknila gospa tesnobno.

»Kaj delam! vžigalice iščem — tukaj nekje so bile.«

»Toda nekaj si prevrnil —«

»Ko je tu polno te brklarije!« je godrnjal mojster jezno. Sedaj je zadel s prstom na nekaj mokrega.

»Nekaj hitu teče«, je rekel skoro boječe, kakor bi govorila iz njega slaba vest.

»Jezus, Marija, — to je olje za lase!« je zaklicala gospa Kondelikova. »In teklo bo na preprogo...«

In kakor navadno, da se pozabi na najbližja sredstva in pomoč, ni prišlo v tem trenutku tudi gospej Kondelikovi na misel, da bi skočila po svetiljko v kuhinjo, ampak priskočila je k mizi in iskala mastrno kalužo, da ne bi tekla na preprogo. In ko se je dotaknila mokrega, ji je prišlo na misel najboljše obvarovalno sredstvo.

»Hitro, Pepica, pomagajmo s tem lase... Daj sem roko — previdno — tukaj je to — —«

»Tudi jaz lahko napravim«, se je oglasila teta Katinka in je tipaje z rokami obstala poleg Pepice.

»Kondelik«, je zaklicala gospa, »pomagi se malo po laseh, ko si že razlil — —«

»Dovolite, mamica, kje pa je to?« se je oglasil Vejvara dobrovoljno in je stopical k mizi.

Vsi so utihnili. Bilo je slišati samo globoko oddihovanje gospe Kondelikove, sopenje gospoda Kondelika, mlaskanje po mali kaluži in mencanje z dlanimi.

»Samo pazite, da se nihče ne pokaplje«, je prerinila tišino gospa Kondelikova. »Kaj roke — te se omijejo in lasem to ne škodi!«

»Ampak moja frizura!« je rekla Pepica tesnobno.

»Se že še počeseš«, jo je mirila mati. »Pokvarjena preproga — to bi bila večja škoda. Presneto puhanje — —«

»Ko ničesar ne pospravite!« se je branil mojster jezno. »To je ženski red!«

Gospa Kondelikova je utihnila, da ne bi prepir postal hujši. In sedaj se je slednjič spomnila na kuhinjo.

»Katinka, Katinka!«

»Kaj želiš?« je vprašala Katinka za zaprtimi vrati.

»Ne vprašujte dolgo in pojdite sem z lučjo!«

»Pri so se odprle in kakor angelj rešitve se je pojavila Katinka, s kuhinjsko svetiljko v roki.

Skupina, ki je otirala in se mazala, je od osuplosti in strahu okamenela.

»Za božjo voljo«, je kriknila gospa Kondelikova, »to ni ulje!«

»Ne«, je potrdil Vejvara malodušno in je držal roke stran od sebe, »to je črnilo...»

Katinka je dvignila svetiljko kolikor je mogla, izbuljila oči in — ni razumela. Nič drugega ni mislila kot da gospoda tu čara in po hrbtu jo je spreletel mrz. Nad mizo je bilo pet parov stegnjenih rok. Pet parov dlani in vse te dlani so bile črne. Okoli ugasle svetiljke na mizi je bila v vseh smereh razmazana črna kaluža. »Melirani« lasje gospoda Kondelika so popolnoma zginili pod črnim mazilom, in niti njemu niti komu drugemu se ni svetila pod lasmi bela koža. Naravnost strašna pa je bila teta Katinka, ki se je vneto mazala že od polovice čela, in Vejvarovi senci sta bili pokriti s črnimi ornamentami.

Prvi, ki se je zbudil iz osuplosti, je bil mojster Kondelik, ki je zagrmel:

»Isto hudičev — kje pa se je vzelo to črnilo! Kdo pa sploh pri nas kaj piše...!«

Kakor da bi notela vstaviti nadaljni izliv njegove besnosti, ki je grozila s strašnim ploho, je odgovorila njegova žena s tihim, tresočim glasom, vsa pretrašena:

»Ti si pisal, Kondelik — popoldne — nekak proračun — le spomni se — —«

»Zakaj pa niste potem pospravili, pri streli!« je grmel mojstrov glas.

»No, pospravili«, je mahala s črnimi rokami gospa Kondelikova, »pospravili! Ne kriči na nas — ničesar se ne bi zgodilo, če ne bi bilo tvojega

nesrečnega puhanja. Jaz nisem tintnika prevrnila.«

Mojster je obstal. Res je, ono nesrečno puhanje, in tintnik je tudi prevrnil. Že pada vse samo nanj — in moral bo navsezadnje še molčati. Toda naglo se je spomnil:

»Toda, kdo pa nas je nagovarjal, naj se mazemo, kaj, mati?«

Res, to je bila zopet gospa Kondelikova. Niti vedela ni, kaj bi odgovorila. Toda tu se je oglasila teta Katinka:

»Ne jezi se, Venceljček, vse govorjenje je zastoj, Beti ne more za to — in namazani smrc pa tudi že. Postavite, Katinka, svetiljko na mizo, in dajte nam sem kake cunje. Moj Bog, čamo da ne bi in, ali črnili tudi na oblekah! Še tega bi manjkalo!«

Pepici je zastala sapa pri tej tetini opazki. Da bi bila njena nova zelena obleka takole blagoslovljena! Strahoma se je ozrla nanjo, sluteč, da zapazi na njej grozne stvari. Na srečo je bila obleka obvarovana, Pepica se je nazale oprezno.

Tu je prišla Katinka s cunjami in starimi trisalkami, vsak je prijel eno, in Katinka se je potem trudila, da umiči zloglasno kalužo na mizi. Mojster Kondelik je medtem našel škatičico z vžigalicami in je vprasil, da prižge svetiljko, ki je tako nenadoma ugasnila in imela tako isodne posledice. — Bil je pri tem v neizrečeni začregi, kakor bi čutil, da se na njegovo usmiljenja vreno in zelo namazano glavo še niso zgrnile vse posledice njegove ne previdnosti. Kaj bi dal za to, ko bi bil tega kriv Vejvara!

V tem trenutku se je oglasil Vejvara bojazljivo:

»Samo kako pojdemo takile na venček?«

To vprašanje ni prišlo do sedaj nikomur na misel, toda sedaj, ko je Vejvara spregovoril, se je pojavila prava brezupna situacija. S takimi rokami! S temi namazanimi čeli in senc!

Gospej Kondelikova sta omahnili roki, Pepici so se zakalile oči.

»No, umili se bomo«, je poskusila teta Katinka izgnati vseobčno utrujenost misli, »če ima Katinka malo tople vode...«

Gospa Kondelikova je pogledala dlani. V njenih drobnih brazdah se je razlilo črnilo. Pogledala je teto.

»Draga Katinka«, je rekla žalostno, »to je tuš — tega ne spraviš doli dva dni...«

Kakor da ne bi mogla več stati na nogah, se je Pepica zgrudila v naslanjač v kotu in iz ust se ji je žalostno izvil:

»In jaz sem se tako veselila današnjega dneva...!«

Mojster Kondelik se je ozrl s plahim pogledom na vse žrtve nesreče in je ves pobit odšel tiho v spalnico.

Katinka je prinesla v sobo iz kotla vroče vode, ki si jo je bila pripravila za pomivanje tal.

Venček se je pokazil.

XIV. Mojster Kondelik je zvedel...

Bilo je sicer po venčku, toda ne še po vseh težavah in dogodbah tega večera. Ko je minil prvi strah nad usodnimi posledicami neprevidnosti gospoda Kondelika, ko je bilo gotovo, da ne gredo v besedo in da mati in hčer lahko slečeta plesno toaletto, je uvidela gospa Kondelikova, ko je trezno premislila, da to ni tako lahka stvar.

Katinka je že prinesla vodo, miko, gobo, umivalnik in teta Katinka je silila:

»Torej, Beti, umij se...«

»Da, umij se«, je ponavljala gospa. »To je kakor nalašč za obleko, lepo bi zamazala...«

»Moraš jo sleči, to se razume samo ob sebi«, je rekla teta Katinka.

»Da«, je pritrdila gospa Kondelikova, »sleči, toda kako! Kdo pa mi razveže oprsni, kdo pa Pepici, ko smo vsi tako umazani?«

Resnica, je priznala teta Katinka; prišlo ji je v tej zmešnjavi na misel, da bi Beti lahko pomagal Kondelik, Pepici Vejvara. Toda niti omenila ni tega, ko je pogledala Vejvaro, ki je stal pri divanu z razpetimi rokami, kakor apostol v okencu staromestne ure. Pozabila je, da je tudi oba gospoda zadela črna usoda.

Pepica ni zinila niti besedice, ni se brigala, kaj se okoli nje godi, ni poslušala, kaj se govori. Sedela je do sedaj v naslanjaču s povešeno glavo in je mečkala s črnimi rokama bel robec, v katerega je tiho jokala nad pokaženo današnjo zabavo.

»Saj je tu Katinka«, se je spomnila sedaj teta Urbanova.

»Katinka!« je ugovarjala gospa Kondelikova.

»S temi mastnimi tacami...«

Vendar ni preostajalo ničesar drugega in nikogar drugega, Katinki je bila dana zapoved, da si pošteno odrgne roke, da bo razvezovala damam oprsnike.

Toda temne in ljubosumne sile, ki so danes razprostrla svoja netopirjeva krila nad skupino teh nedolžnih ljudi, še niso izčrpale svojih hudobnih naklepov. Katinka je pridno drgnila s krtačico in z drobnim belim peskom debele, mesnate roke, vsa v skrbeh, da bi dobro opravila, kar ji je bilo poverjeno, ko je zazvenel zvonček kuhinjskih vrat in je vstopila popolnoma neznana gospa v atlasovi, zelo obnošeni čepici, zagrnjena z veliko ruto, pod katero je nesla na levi roki neko stvar. Kakor bi pogostoma hodila v tuje hiše, je stopila brez obotavljanja noter, zaprla hitro za seboj, toda previd-

no, rekla Katinki tako mimogrede, »dober večer, dekle«, pokazala na sobna vrata in je vprašala:

»Ali tam?«

Katinka je bila tako presenečena vsled nepričakovanega in v tem času tako nenavadnega prihoda neznane gospe, da je pokimala samo z glavo — in gospa je stopila odločno naprej. Čeprav je vse njeno vedenje kazalo naglico, vendar je šla tiho brez hrupa. Skoro šepetaje je potrkana na vrata in jih je takoj odprla, tako da je glasni »dalle« gospe Kondelikove priletel že do odprtih vrat.

Neznana gospa je vstopila z besedami: Bog daj srečo! — toda osupnila je, ko je videla dame v plesni obleki, ko je videla pri divanu Vejvaro, ki je v tem trenutku spustil roke. Gospa Kondelikova in teta Katinka sta skrili roki za hrbtom in sta obe začudeno gledali nepričakovanega gosta.

Tuja gospa se je zavedla, ko je videla vrata v drugo sobo. Pokazala je nanje s prstom in je vprašala:

»Ali je bolnica tam — —?«

»Bolnica?« Gospa Kondelikova je ponovila to besedo v čudni slutnji. »Pri nas ni nihče bolan, gospa...«

V tem trenutku je pogledala na levo roko neznane gospe, s katere se je razgrnil kos rute in je zagledala veliko torbo, iz katere so gledale mnoge, različne, njeje znane priprave. Sapa je v nji zastala. Toda v tem trenutku so se odprla tudi vrata spalnice in na pragu se je pojavil mojster Kondelik, katerega je izvil neznani glas.

»Pri nas ni nihče bolan«, je ponovila gospa Kondelikova tesnobno, toda obenem tako s povdarkom, kakor bi hotela s temi besedami stlačiti gospo iz sobe, zakaj razumela je, s kakim naročilom prihaja.

»Toda to je presneto čudna pomota!« je zaklicala neznanka, kakor bi bila sama v zadregi. »No, gledam, gledam, ker ste tu vsi napravljeni, kakor za ples. In glavo bi stavila za to, kakor mi je ona punca povedala. Hitro, hitro, letim naj — taka in taka vrata, nad njimi okence — —«

»Ne, ne,« se je branila gospa Kondelikova, »to bo tu zraven, ti dve hiši sta si podobni.«

Sedaj je mojster spoznal, za kaj se najbrže gre in je zamrmral:

»Še tega bi manjkalo!«

Gospa Kondelikova kakor bi polil z vročim kropom. Čudno, da se je ni lotila omedlevica.

Neznana gospa je medtem zopet zagrnila ruto čez levo roko, da bi zakrila svojo ambulanco, pogledala je vse navzoče — pri čemur ji je najdalje ostal pogled pri Pepici — poklonila se je in se je opravičevala.

»Torej ne zamerite, prosim — ni se mi zgodilo to prvič, človek hiti, da ne bi zamudil, in te punce so kakor tesla. Ponižno se klanjam.«

»Nič hudega, nič, za to nihče ne more«, se je silila gospa Kondelikova, da bi se nasmehnila, toda nekaj jo je sililo, da bi gospo spremila. »Pazite, tam je tema«, in že je bila za vrati. Zaprla je za seboj, hitela iz kuhinje, zadržala je na hodniku neznanko in jo je šepetaje vprašala:

»Kdo pa ste vi, gospa? Odkod?«

»Moj Bog, milostljiva gospa, Anastazija Korankova — iz Štefanske ulice — ravno nasproti cerkve...«

»Hvala lepa«, je zašepetala gospa Kondelikova, »pazite na stopnjice«. In že se je vrnila v sobo.

Mojster je do sedaj stal na pragu spalnice. In ko je gospa Kondelikova vstopila, se je obrnil strani in je zamrmral:

»Bog z nami in slabo proč!«

Pristopil je k Vejvari, sklonil se je k njemu in je rekel:

»Veste vi, kak ptič je bil to?«

Moralo bi se to zgoditi šepetaje, toda vsi so slišali njegove besede. Vejvara se je smehljaj v zadregi in ni odgovoril. Pepica, ki je šele nehala jokati, je sedaj vstala in je šla v kuhinjo.

Prihod neznanke je povzročil sploh znatno in v tem trenutku skoro koristno zmešnjavo. Najbolj ji je bil hvaležen mojster Kondelik. Žalost nad ponesrečenim venčkom je bila popolnoma razgnana, pozornost od krivca odvrnjena. In Kondelik se ni polenil, da ne bi tega slučaja porabil. Sprehajal se je iz obednice v spalnico, vračal se je, ustavljal se pri Vejvari, pri teti Katinki, in je napravil par zelo jedernatih in mastnih opazk.

Nekaj časa je gospa Kondelikova to prenašala, toda slednjič je stopila v spalnico — kakor bi tam kaj iskala — počakala tam moža, zaprla skrbno vrata, ko je vstopil in ga posvarila:

»Nič več ne govori o tem, Kondelik, in molči. Vsaj pred Pepico ne reci ničesar.«

Mojster je debelo pogledal.

»No, ne smeš govoriti!« je ponovila gospa nestrljivo. »Danes je že tako zadosti žalostna, ker si ji pokazil venček — —«

»Jaz ji nisem ničesar pokazil!« je odgovoril mojster razdražen. »Zakaj pa niste pospravili! O tem bi ti ne bilo več treba govoriti!«

»Dobro, Kondelik, ne bom govorila o tintniku, toda tudi ti pusti svoje dovipe o tej gospej. Zmota je zmota, to se lahko primeri tudi doktorju in sobnemu slikarju tudi. Ko Pepica odide, govori kaj hočeš, toda pred njo ne!«

»Menda ji vendar to ne odide?« je pripomnil mojster.

(Dalje sledi.)

Druge slov. dežele.

V Čez 4 milijone kron dvignili so zadnje dni v ljubjanskem klerikalnem denarnem zavodu. Klerikalci so radi tega vsi iz sebe in se boje svojega popolnega gospodarskega poloma. Posebno vodja „Ljudske posojilnice“ g. Kastelic je v velikih skrbih.

Drzovit rop 28.000 kron. Iz Trsta se poroča 12. dec.: V Rojanu so, kakor znano, za cerkvijo utaborjeni cigani v precej velikem številu. Včeraj zvečer ob 6 in pol, ko je bila večina moških cigánov odsotna in so se nahajale v taboru le ženske in otroci, je prišla v tabor petorica cigánov iz iste bande in so z rovolverjem v roki veleli, naj se odpre železna blagajna, kjer se hrani denar. Ker ženske niso hotele ubogati, so roparji z železnim drogrom ulomili blagajno in vzeli iz nje 28.000 kron, med temi 100 komadov po 100 kron v zlatu in 100 komadov po 100 frankov v zlatu. Nato so se roparji oddaljili. Dve uri kasneje so bili aretirani trije od njih, ostalih še niso ulovili. Policija pa stika pridno po njih. Pri aretiranih niso našli nič denarja.

Ljudsko štetje v Ljubljani in nove občinske volitve bo vodil vladni komisar Laschan. Volilni imeniki bodo koncem tega meseca izgotovljeni.

Sankcionirani sklepi kranjskega deželne zbornice. Cesar je sankcioniral zakonski načrt deželne zbornice kranjskega, s katerim se dopolnjujejo in spremenijo zakonske določbe glede delitve skupnih zemljišč in regulacije tozadevnih skupnih uporabnih in upravnih pravic in potem glede zlaganja gospodarskih zemljišč.

Občinske volitve v Ljubljani bodo, po vsem soditi, že koncem februarja ali začetkom marca, torej prej nego so mnogi pričakovali. Volilcev bo blizu 14.000. Klerikalci in Nemci so že razvili obsežno agitacijo. Volilnega boja, kakoršen bo v Ljubljani, še menda ni bilo na Slovenskem.

V Manifestacijskega shoda za slovensko univerzo v Ljubljani ne bo 18. tm., ampak se vsled izpremenjenega političnega položaja odloži.

V Dr. Karlin — tržaški škof. „Slov. Nar.“ poroča, da je baje imenovanje dr. Andreja Karlina za tržaškega škofa že izvršeno in bo v prihodnjih dneh uradno razglašeno. Dr. Karlin je star 58 let in je tudi doktor prava.

V Sprejem na viničarski tečaj na Grmu. Kmetijska šola na Grmu priredi za mladeniče iz vinorodnih krajev, ki se hočejo praktično izvežbati v vseh potrebnih vinogradniških in trtničnih delih, praktični viničarski tečaj, ki bo trajal od 15. febr. do 31. oktobra 1911. V tečaj se sprejme 6 učencev v starosti od 16 let naprej. Viničarski učenci dobe brezplačno hrano in stanovanje in v denarju po 10 K na mesec. Prošnje, katerim je priložiti krstni list oziroma domovnico, je vložiti pri ravnateljstvu šole zadnji čas do 15. januarja 1911.

Maše slovenske gospodinje zahtevajo povsod Kolinsko novo kavino primes ker je to najboljši in edini slovenski izdelek.

Dnevna kronika.

V Vrazova Akademija. Vrazovo proslavo so brzojavno pozdravili: 1. iz Belgrada: Proforsko društvo (predsednik Simić, „z željo, da ideje Vrazove vedno bolj zagrevajo naša srca“), klub „Slovenski jug“ (predsednik Marković); 2. iz Grada: akad. društvo „Triglav“ (Slavnim manom velikega pesnika Stanka Vraza se poklanja); 3. iz Krakova: Klub slowianski (Predsednik Zdzichowski: „z mislijo in srcem smo z vami“); profesor Tad. Grabovski, ki potuje sedaj po Balkanu; 4. iz Zadra pesnik Katalinić-Jeretov; „Matica Dalmatinska“ („divu na Parnasu hrvatsko-slovenskem, vonjavemu cvetu naše preporodne knjige“); 5. iz Zagreba: Društvo srednješkolskih profesorov; društvo „Mercur“; 6. iz Sofije: jugoslovansko umetniško društvo „Lada“ (Vešin, predsednik: Živela skupnost slovenska, obnovljena ob Vrazovi stoletnici). — Akademije pa se tičejo naslednji dopisi: 1. iz Grada: dopis g. prof. Murka: „... V duhu bom med zbranimi častilci slovensko-hrvatskega pesnika in velikega delavca na polju kulturnega zblizovanja južnih in severnih Slovanov“. 2. iz Zagreba: „Hrvatsko društvo inženirski in arhitekta“ (spominjaje se zaslug Vrazovih „za hrvatsko in slovensko knjigo, za slovenski in hrvatski narod“); 3. iz Zagreba: Hr. kazalište (intendant Treščec pl. Branjski), „pozdravljajoč naš blagdan, ki nam more biti nov cilj zaupanja in vere v boljšo bodočnost“, ter obetajoč, da se bo v bodoče na zagrebški pozornici čim najbolj negovala slovenska drama. — Drugi dopisi in obsežni referati, ki se tičejo strogo bodoče Zveze jugoslovanskih kulturnih društev, bodo priobčeni posebe.

V Bosanski deželni šef, general Varešanin ostane? Iz Dunaja se poroča: General Varešanin je imel včeraj dopoldne dolge konference s skupnim finančnim ministrom Barianom. Iz avtentičnih krogov se z vso odločnostjo dementirajo vesti, da general Varešanin odstopi.

v „Slovanski Dnevnik“ („Slavisches Tagblatt“) na Dunaju je prešel 12. dec. v last novo ustanovljenega društva z o. z. „Slavisches Tagblatt“. Ob enem se je izvršila sprememba v uredništvu omenjenega lista. Na mesto odstopivšega dosedanjega odgovornega urednika Miha Jerinića je vstopil Jaroslav Zajiček-Horsky, dunajski korespondent „Narodnih Listov“. Program in tendenca lista ostane ista.

V Tolstojev zadnji ellj. Po izjavah Tolstojevskega zasebnega zdravnika, ki ga je spremljal na begu iz Jasnaja Poljana, je gotovo, da je bil Tolstojev končni popotni cilj Bolgarija. Hotel se je odtegniti svetu v oddaljen gozd v Bolgariji in tam kaj končati kot puščavnik svoje življenje.

V Ovadba kateheta. „Hrvatski Pokret“ piše: Katehet Julijo Holik v Brodu ob Savi je ovadil pri višji duhovski oblasti tamošnjega učitelja na višji ljudski šoli Mirka Kovačiča, in sicer radi tega, ker je ta izjavil v enem razredu, da so protestantske dežele dosti naprednejše kakor čisto katoliške, Španija in Portugalska. Vsed te ovadbe se je uvedla proti učitelju disciplinarna preiskava.

V Nova slovanska revija. Pred Božičem bo izšla v Splitu prva številka nove mesečne revije „Jug“, ki jo bo izdajal znani hrvaški pisatelj Milan Marjanović. Revija se bo bavila z vsemi kulturnimi, gospodarskimi, socijalnimi in prometnimi vprašanji in bo prinašala reprodukcije umetniških del. Vsaka številka bo imela posebno prilogo obsegajočo 32 strani. Naročnina znaša za celo leto 12 K, za dijake in učitelje 10 K.

V Razdelitev Nobel-ove nagrade. 10. t. m. se je desetič razdelila v Stokholmu Nobelova nagrada. Nagrado so dobili: profesor vander Woale, Amsterdam (fizika), profesor Wallach, Göttingen (kemija), prof. Kessel, Heidelberg (medicina) in Paul Heyse (literatura). Tajnik švedske akademije znanosti dr. af Wirsén je izjavil, da je Heyseju pripadla nagrada na svet 6 na polju literature, umetnosti in filozofije znamenitih mož Nemčije.

V Ločitev cerkve in države na Portugalskem. Ministerski svet je sklenil še v teku tega meseca izvesti končno ločitev cerkve od države. Vsa veroizpovedanja bodo enakopravna od mesca januarja naprej. Katoliška cerkev preneha biti državna cerkev. Škofje in duhovniki izgubijo državne predprave in se bodo smatrali za privatne osebe. Novi parlament, ki se bo sešel v začetku aprila, bo sankcioniral cerkvene postavbe vlade.

a Razdor v finski socijalistični stranki. Na zborovanju stranke v Forsu pred nekaj dnevi se je ostro obsodila politika in taktika socijalističnih poslancev finskega deželne zbornice; prišlo je do razdora med socijalisti na Finskem. Najodličnejši član stranke gospa Sillapae je odločila svoj mandat, na kar je urednik Walpas stavil predlog, ki je pospešil razdor v stranki. Privrženci Walpasa, ki so odobraval politiko poslancev, so ostali v minoriteti.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

IZ DRŽAVNEGA ZBORA.

Dunaj, 1. dec. Po otvoritvi seje in čitanju dopisov se vrše volitve v delegacije. Za Dalmacijo sta dobila Tresić—Pavičić in Dulibić enako število glasov, namreč po 4; odločila je srečka za Tresića. Pri volitvi namestnika pa je odločila srečka za Ivamiševića proti Biankiniju. (Lepo spričevalo za prezenco dalmatinsk. poslancev iz Zveze južnih Slovanov! Op. ur.) Za Češko so bili izvoljeni delegatom dr. Kramár, Masaryk, Udržal, Zazvorka, Klofač, Soukup, dr. Bachmann, Damm, Seliger in dr. Stransky.

VOLITVE DELEGATOV.

Dunaj, 15. dec. Za Štajersko sta izvoljena za delegata Marckhl in Franc Wagner, za namestnika Huber; za Koroško Dobernig in za namestnika Waldner; za Kranjsko Šusteršič in za namestnika Pihuljak; za Solnograško Krennwallner in za namestnika Heilmayer.

KOMBINACIJE ZA BODOČE MINISTRE.

Praga, 15. dec. »Bohemia« javlja iz Dunaja, da pride kot bodoči finančni minister v poštev dr. Urban, kateri se tega portfelja sicer iz stvarnih vzrokov boja brani, a ga bode moral na željo svoje stranke prevzeti. Imenuje se tudi dr. Piedler-

ja kot bodočega finančnega ministra. Vesti, da bi nameraval postati Glombinjski železnični minister niso renične; za ta portfelj je treba strokovnjaka. Glombinjski dobi lažjo nalogo. Med ministerskimi kandidati iz vrst češkega uradništva se govori o Paroubku in Mareku. Dr. Braf utegne zopet postati poljedelski minister. Nemci se na vso moč trudijo obdržati za justični portfelj Hochenburgerja. Ako vstrajajo z vsem pritiskom pri tej želji, potem Hochenburger ostane.

NADALJEVANJE MARŠALSKIH KONFERENC.

Dunaj, 15. dec. Danes se takozvane maršalske konference pod predsedstvom cesarjevim na Dunaju nadaljujejo.

DEMONSTRACIJE ZA RECIPROCITETO IZPITOV NA ZAGREBSKEM VSEUČILIŠČU.

Zagreb, 15. dec. Ljudski shod za reciprociteto izpitolov na zagrebškem vseučilišču, kateri so sklicali dijaki na 18. dec. se vrši že danes ob 5. uri pop. Vabljen je akademski senat in zastopniki vseh strank. Policija je dovolila shod samo pod pogojem, da dijaki ne bodo demonstrirali.

ŽELEZNIŠKA NEZGODA.

Budimpešta, 15. dec. Na železnični progi Mar-chegg—Budimpešta sta trčila pri postaji Tot-Meg-ger tovarna vlaka vsled megle skupaj. Več voz je razbitih, od osebja ni nikdo ranjen. Poštni vlak, ki bi moral danes jutraj priti v Budimpešto, je moral ostati na progi. Promet je bil več ur oviran.

Češki centralistični socijalisti.

Brno, 15. dec. List „Proletar“ javlja, da bodo odslej češki centralistični socijalisti z vso energijo ustanovljali lastne strokovne organizacije. Doslej jih obstoji že 48; nove se bodo še ustanovile.

Volitve na Angleškem.

London, 15. dec. Do pol dvanajstih ponoči je bilo izvoljenih 223 liberalcev, 251 unijonistov, 38 socijalistov in 62 redmondistov — Razmerje dobitkov pri posameznih strankah je ostalo enako.

Dve bojne ladiji trčili skupaj.

Kiel, 15. dec. Od raznih strani se poroča, da ste trčili v kielskem zalivu skupaj nemški bojni ladiji „Schwaben“ in „Elsass“ skupaj vsled goste megle. Škoda je neznana.

Društvene vesti.

a Čitalnica v Ljutomeru naznanja, da priredi na Silvestrov, t. j. Starega leta večer tombolo s krasnimi dobitki in prosto zabavo s petjem. O polnoči se vprizori alegorija „Staro in novo leto“. Vsa narodna društva v Ljutomeru in bližnji okolici se prosijo, da ne prirede na ta dan ničesar, temveč prihite k zabavi najstarejšega narodnega društva v Ljutomeru. Dobitki in darila se hvalježno sprejemajo. Odbor.

V Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Društvo za otroško varstvo in mladinsko oskrbo v St. Lenartu je sprejelo sledeče prispevke: Občina Sp. Veličina 2 K, kat. bralno društvo 5 K 26 v, č. g. A. Vraz 3 K, č. g. Zmazek 2 K, g. Paulin 2 K, g. Wella 2 K, g. Mavrič 1 K, g. Kovačič 1 K, č. g. Pajtlér 5 K, g. Stupica 5 K, g. Tiplič 5 K, č. g. Janžekovič 5 K, g. Škrjanc, gospica Škrjanc, g. Majhen, g. Seligo, g. S. Ješovnik, g. J. Ješovnik po 1 K, g. Bolšak 2 K, g. Marinič 2 K, g. Wutt 2 K, g. From 1 K, g. Klemenčič 2 K, g. Sijanec 2 K. Bog plati! Kako je iz zgoraj navedenih imea razvidno, so gori imenovano društvo podpirali sledeči dobrotniki šentlenarskega okraja: 1 reci ena občina, 1 društvo, 3 duhovniki, 15 učiteljev, 2 druga inteligenta in 1 posestnik.

Za zdravnike in penzioniste!

Krasno vilo

z vrtom in sadonosnikom — 5 minut od farne cerkve —, ki ima 4 lepe sobe, kuhinjo, pralnico, kabinet in klet, dá takoj poceni na več let v najem Posojilnica pri Sv. Barbari v Halozah. To stanovanje bi izvrstno ugajalo za zdravnika, kateremu se bi ne trebalo bati na 15 km naokoli nobene konkurence. 658 6-2

znamko

Pristne ruske galoše

„zvezdna znamka“

so najboljše. Tovarna „Prowodnik“ Riga, jamči za trpežnost.

Dobiva se v vseh tovrstnih trgovinah.

575 10-6